

Complexnummer: 520440

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Wegdam

Aantal complexonderdelen

8

Monumentnummers van complexonderdelen

520441, 520446, 520450, 520453, 520454, 520456, 520457, 529321

Woonplaats

Markelo

Gemeente

Hof van Twente

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Wegdammerweg 4, 7475 MH te Markelo

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS WEGDAM bestaat uit een fors blokvormig hoofdgebouw binnen -gedeeltelijk- een dubbele omgrachting, XVIIIc, waarbinnen ook het bouwhuis en de voormalige moestuin annex bongerd (nu weiland) en een wei liggen; buiten de gracht zijn verder nog een koetshuis en een boerderijtje met schuur aanwezig; verder zijn er enkele eenvoudige ijzeren hekken en muren; er zijn twee tuinvazen; het geheel ligt in een licht geaccidenteerd bosrijk cultuurlandschap; behalve voor wat betreft de geometrische structuur rond het huis is er verder van een bewuste landschapsaanleg nauwelijks sprake. Het huis werd in 1400 voor het eerst genoemd toen Reinholt en Wolter van Coeverden door de Utrechtse bisschop werden beleend met 'dat guet, geheiten Weecdam'. Het was toentertijd niet meer dan een boerderij. De familie Van Coeverdens had het goed tot 1849 in bezit. Het huidige huis is in 1758 voor het echtpaar Johan Heidenrijk van Coeverden en Allegonda Isabella van Raesfelt gebouwd. Aan het begin van de negentiende eeuw is het aan de achterzijde uitgebreid. Het Wegdam is in 1897 gekocht door Maria Cornelia van Heeckeren van Wassenaer en toegevoegd aan het landgoed Weldam; sindsdien zijn er geen wezenlijke veranderingen in het omringende landschap gekomen. De Wegdammerweg is een semi-openbare smalle weg van het landgoed Weldam, die als toegangsweg tot het Wegdam dient.. Het complex wordt aan de oostkant begrensd door de Oude Needseweg, in het zuiden door agrarische percelen en bosjes van het landgoed zelf en aan de west- en noordzijde eveneens en gedeeltelijk door de Poelsbeek.

De historische buitenplaats Wegdam omvat de volgende onderdelen: HUIS (1), PARKAANLEG (2), BOUWHUIS (3), KOETSHUIS (4), BOERDERIJ (5A) met SCHUUR (5B), MUREN en HEKWERK (6A - 6D) en ORNAMENTEN (7A - 7B).

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS WEGDAM is van algemeen cultuurhistorisch belang

- vanwege de ouderom;
- vanwege de hoge mate van ongestoordheid van met name de historische structuur van de aanleg;
- vanwege de kloeke architectuur van het huis en de bijgebouwen;
- vanwege de functioneel-historische relatie tussen de gebouwde onderdelen en de aanleg.

Monumentnummer*: 520441

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 augustus 2005
Kadaster deel/nr 82849/168

Woonplaats* Markelo
Gemeente* Hof van Twente
Provincie* Overijssel

Locatiennaam Goor
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Markelo
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2272

Omschrijving**

Onderdeel 1

Omschrijving

HUIS WEGDAM uit 1758 mogelijk in oorsprong ouder, wordt gevormd door een blokvormig bakstenen gebouw op rechthoekige plattegrond van twee verdiepingen op hoog onderhuis; rondgaand schilddak met twee hoekschoorstenen aan voorgevelzijde en gedekt met geglaasde pannen; het dakschild aan de noordzijde ontbreekt i.v.m. hemelwaterafvoer; aan achter- en beide zijkanten omgracht; het huis staat als het ware op een plateau: tussen de muren van het huis en de keermuur van de gracht liggen slechts enkele meters tuin; voorgevel van vijf traveeën; meerruitsvensters; ingang met natuurstenen stoep van zes treden in middelste travee; ter weerszijden van de dubbele ingang deur smalle lichtsleuven in de risalerende omlijsting; het venster van de verdieping en de dakkapel met wijzerplaat erboven zijn eveneens voorzien van een geblokte houten omlijsting; nog twee dakkapellen met luiken; boven de ingang een steen met alliantiewapens o.a. dat van de familie Van Coeverden.

Waardering

HUIS WEGDAM van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de éénvoudige doch kloeke symmetrische architectuur;
- vanwege de vrijwel ongestoorde setting in landschappelijk-visuele zin;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als fraai voorbeeld van een éénvoudig adellijk huis in Oost-Nederland.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 520446

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 augustus 2005
Kadaster deel/nr 82849/181

Woonplaats* Markelo
Gemeente* Hof van Twente
Provincie* Overijssel

Locatiennaam Goor
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Markelo	C			2288
Markelo	C			1547
Markelo	C			2265
Markelo	C			1544
Markelo	C			2270
Markelo	C			924
Markelo	C			2264
Markelo	C			908
Markelo	C			2267
Markelo	C			3496
Markelo	C			912
Markelo	C			907
Markelo	C			927
Markelo	C			929
Markelo	C			2266
Markelo	C			903
Markelo	C			3499
Markelo	C			2272
Markelo	C			926
Markelo	C			2275
Markelo	C			1887
Markelo	C			880

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Markelo	C			910
Markelo	C			3497
Markelo	C			2274
Markelo	C			1541
Markelo	C			2263
Markelo	C			928
Markelo	C			909
Markelo	C			3495
Markelo	C			2290
Markelo	C			911
Markelo	C			2277
Markelo	C			2279
Markelo	C			1543
Markelo	C			2289
Markelo	C			3498
Markelo	C			1546
Markelo	C			902
Markelo	C			1545
Markelo	C			900
Markelo	C			2273

*Omschrijving***

Onderdeel 2

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorend bij de historische buitenplaats Wegdam. De aanleg, XVIII en XIX; bestaat uit a. voorplein en omgracht "plateau" b. huisweien c. lanen d. parklandschap

ad a.: Eenvoudig voorplein met breed klinkerpad rond ovaal grasperk met in het midden een zonnewijzer (zie onder 7); het voorplein sluit aan op de Wegdammerweg, de stoep voor het huis en de verharding naast het bouwhuis, dat het voorplein aan de zuidzijde afsluit; aan de noordkant wordt het plein begrensd door een meidoornhaag, waarlangs een smalle border.

ad b.: De huisweiden liggen binnen de buitengracht ter weerszijden van het huis; middenin de noordelijke wei een oude solitaire magnolia; in de zuidwei waren vroeger de moestuin en de bongerd; enkele oude fruitbomen resteren; langs deze wei aan zuid- en oostkant rijen beuken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ad c.: De geasfalteerde semi-openbare landgoedweg Wegdammerweg loopt in noord-zuid richting door het complexgebied heen en fungeert als toegangslaan, zowel vanuit noordelijke als zuidelijke richting, tot het huis, dat aan de westkant van de laan ligt; beplant met enkele rijen oude eiken, waarvan vele - zeer markant - begroeid zijn met klimop; direct langs de zuidarm van de buitengracht loopt vanaf de Wegdammerweg een eikenlaan westwaarts naar de beek; evenwijdig hieraan een beukenlaan als zuidgrens van de grote wei met de groep van vier linden; deze laan gaat over in een ovaalvormig bosje met oude beuken en Amerikaanse eiken; tenslotte een korte beukenlaan in het noorden als verbinding tussen de Wegdammerweg en de Oude Needseweg.

ad d.: Het huis Wegdam met bijgebouwen ligt in een bosrijk cultuurlandschap met akkers en weiden, dat van oudsher een parkkarakter heeft. Van een grootscheeps aangelegd landschapspark is geen sprake; slechts hier en daar zijn bewust accenten gelegd, zoals de groep van 4 linden, die in het begin van de 20ste eeuw geplant zijn in het grote weiland direct ten zuiden van de buitengracht, en het uitkijkheuveltje, Kiekenbelt genaamd, in de bosrand langs de grote wei voor het huis. Deze wei met een onregelmatige langwerpige vorm is belangrijk als gezicht vanuit het huis; hij is aan de noordoostkant rechtlijnig begrensd door de bosrand met de Kiekenbelt en verder omringd door kleine bosjes, die samen met enkele solitair als stoffering dienen. Westelijk van het huis, direct langs de buitengracht (achter het huis vallen binnen- en buitengracht samen) ligt een boscomplex, dat als visuele achtergrond van het huis dient; het is niet direct vanuit het huis bereikbaar en heeft vooral het karakter van een productiebos; aan de zuidkant aansluitend een akker; vanuit de gracht loopt vanaf het midden van de achtergevel een korte smalle sloot als een kleine wateras enkele tientallen meters het bos in. Aan de noordwest kant ligt een driehoekige perceel (C3494) dat door twee rechte eikenlanen en de Poortweg is omringd. Dit enigszins geïsoleerde perceel kent een aanleg met een niervormige waterpartij voorzien van een klein ovaal eiland met eikenbomen langs de rand. Het eilandje is middels een aarden dam bereikbaar. Rondom de waterpartij staan enkele solitair, die thans meer opgenomen zijn in de bebossing. De aanleg is aan de hand van Topografische Militaire Kaarten te dateren tussen 1886 en 1935.

Waardering

HISTORISCHE TUIN - EN PARKAANLEG van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de hoge mate van ongestoordheid sinds de 19e eeuw;
- vanwege de onopvallende integratie in het agrarische cultuurlandschap.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520450

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 augustus 2005
Kadaster deel/nr 82849/192

Woonplaats* Markelo
Gemeente* Hof van Twente
Provincie* Overijssel

Kadastrale gemeente* Markelo
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2276

Omschrijving**

Onderdeel 3

Omschrijving

BOUWHUIS behorend bij de historische buitenplaats Weldam. Het bouwhuis, XVIII, gedeeltelijk XIXb; ten zuidoosten van het huis als zuidelijke begrenzing van het voorplein, direct aan de Wegdammerweg; bakstenen gebouw op - gedeeltelijk - een zandstenen plint van één bouwlaag op min of meer vierkante plattegrond; dak bestaand uit drie evenwijdige schildkappen loodrecht op de weg; het oudste aan het voorplein grenzende deel (XVIII) is het eigenlijke bouwhuis; rond 1840 zijn aan de zuidelijke langsgewel twee even grote bouwmassa's, elk onder een eigen kap, aangebouwd; hierin huist een boerderij; meerruitsvensters en halfronde schuurdeuren, waarvan twee dichtgezet; het dak is gedekt met grijze pannen, behalve de binnenschilden, die rode pannen hebben.

Waardering

BOUWHUIS van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de markante situering;
- als cultuurhistorisch en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie Bouwhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 520453

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 augustus 2005
Kadaster deel/nr 82849/199

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Markelo Hof van Twente Overijssel

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Markelo C 2289

Omschrijving**

Onderdeel 3

Omschrijving

BOUWHUIS behorend bij de historische buitenplaats Weldam. Het bouwhuis, XVIII, gedeeltelijk XIXb; ten zuidoosten van het huis als zuidelijke begrenzing van het voorplein, direct aan de Wegdammerweg; bakstenen gebouw op - gedeeltelijk - een zandstenen plint van één bouwlaag op min of meer vierkante plattegrond; dak bestaand uit drie evenwijdige schildkappen loodrecht op de weg; het oudste aan het voorplein grenzende deel (XVIII) is het eigenlijke bouwhuis; rond 1840 zijn aan de zuidelijke langsgewel twee even grote bouwmassa's, elk onder een eigen kap, aangebouwd; hierin huist een boerderij; meerruitsvensters en halfronde schuurdeuren, waarvan twee dichtgezet; het dak is gedekt met grijze pannen, behalve de binnenschilden, die rode pannen hebben.

Waardering

BOUWHUIS van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de markante situering;
- als cultuurhistorisch en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Onderdeel 4

Omschrijving

KOETSHUIS behorend tot de historische buitenplaats Wegdam. Het koetshuis, 1893; tegenover bouwhuis aan de andere (oost-)kant

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van de weg; baksteen, één bouwlaag op rechthoekige plattegrond onder twee evenwijdige schilddaken met grijze pannen loodrecht op de weg; twee halfronde inrijpoorten met zandstenen schampstenen, waarnaast kleine langwerpige zeshoekige raampjes; tussen de poorten een schijndeur van pleisterwerk; de zuidoosthoek van het gebouw is rond gemetseld. Tussen bouwhuis en koetshuis een oude bestrating in visgraatpatroon van klinkers en veldkeien.

Waardering

KOETSHUIS van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- als karakteristiek onderdeel van de buitenplaats;
- als cultuurhistorisch en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 520454

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	29 augustus 2005
Kadaster deel/nr	82849/90

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Markelo	Hof van Twente	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Goor	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Markelo	C			2264

*Omschrijving***

Onderdeel 5A

Inleiding

Boerderij met schuur behorende bij de historische buitenplaats Wegdam; het boerderijtje ligt ten westen, de schuur ten oosten van de weg;

Omschrijving

De BOERDERIJ, XIX, ligt aan de Wegdammerweg ten noorden van het huis, juist buiten de buitengracht; boerderij met één bouwlaag in baksteen op rechthoekige plattegrond; zadeldak met rode pannen, boven het woongedeelte (westen) afgewolfd; meerruitsramen met luiken in de kleuren van het landgoed Weldam: geel en zwart; achtergevel met naar beneden verlengd hooiluik.

Waardering

BOERDERIJ, deeluitmakend van een ensemble van boerderij met schuur, van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de aardige landelijke architectuur;
- als cultuurhistorisch en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
-----------------------	---------------------	----------------

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderij (M)

Monumentnummer*: 520456

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	29 augustus 2005
Kadaster deel/nr	82849/96

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Markelo	Hof van Twente	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Goor	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Markelo	C			2277
Markelo	C			2275
Markelo	C			2272
Markelo	C			2273

*Omschrijving***

Onderdeel 6A - 6D

Omschrijving

MUREN en HEKWERK behorend bij de historische buitenplaats Wegdam. De belangrijkste muren zijn de keermuren van de gracht (6A), XVIII of ouder; baksteen, gedeeltelijk afgedekt met zandstenen platen, de rest met bakstenen rollaag; ten zuiden van het huis is er in de keermuur een trap met acht treden naar het water uitgespaard; in één der trapwangen een stuk zandsteen met het jaartal 1676; verder is er lage bakstenen muur (6B) met daarop een eenvoudig spijlenhek van ijzer; deze muur, recent geheel opnieuw opgetrokken, loopt vanaf het bouwhuis naar de gracht en vormt de scheiding tussen het voorplein en de moestuin van het boerderijgedeelte van het bouwhuis. Eenvoudige lage ijzeren spijlenhekken (6C), XIX, tussen de zuidgevel van het huis en de grachtmuur en als verbinding (en mogelijkheid van afsluiting van de Wegdammerweg) tussen de noordgevels van het bouwhuis en het koetshuis; verder een gelijkvormig ingangshek (6D) vanaf de Wegdammerweg naar de noordelijke huiswei.

Waardering

MUREN en HEKWERK van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de cultuurhistorische en functionele waarden.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Monumentnummer*: 520457

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	29 augustus 2005
Kadaster deel/nr	82849/98

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Markelo	Hof van Twente	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Markelo	C			928
Markelo	C			2275

*Omschrijving***

Onderdeel 7A - 7B

Omschrijving

ORNAMENTEN behorend bij de historische buitenplaats Wegdam en bestaande uit: A. stel zandstenen ENTREEPALEN als ingangsmarkering aan het begin van de Wegdammerweg (noordzijde) twee lage vierkante palen met de naam WEG - DAM in laagrelief, XIXc; relatief hoge plint; bovenkant ogenschijnlijk plat, maar toch met 4 driehoekige facetten

B. stel gietijzeren ronde VAZEN staande op de grachtmuur naast de watertrap: de vazen zijn urnvormig, XIX, met versieringen van festoenen, linten, knorranden en acanthusbladen.

Waardering

ORNAMENTEN van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de kunst- en cultuurhistorische waarden;
- vanwege de ornamentele waarden in de aanleg.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinsieraad

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 529321

Status rijksmonument
Inschrijving register* 29 augustus 2005
Kadaster deel/nr 82784/77

Woonplaats* Markelo
Gemeente* Hof van Twente
Provincie* Overijssel

Locatiennaam Goor
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Markelo
Sectie* C
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 903

Omschrijving**

Onderdeel 5B

Inleiding

Boerderij met schuur behorende bij de historische buitenplaats Wegdam; het boerderijtje ligt ten westen, de schuur ten oosten van de weg;

Omschrijving

SCHUUR op rechthoekige plattegrond; houten geveltoppen onder uitkragende wolfseinden op gebogen schoren; rode pannen.

Waardering

SCHUUR, deeluitmakend van een ensemble van boerderij met schuur, van algemeen belang

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de aardige landelijke architectuur;
- als cultuurhistorisch en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Boerderijen, molens en bedrijven
Subcategorie Boerderij (M)
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument